

EAHIL Workshop Basel

Learn | Share | Act | Bridge Borders

Matkaraportti European Association for Health Information and Libraries (EAHIL) Workshop-konferenssiin 17.6. – 20.6 2019, Aila Ruokokoski ja Päivi Ukkonen.

EAHIL Workshop helteisessä Baselissa oli meille hyvin ajankohtainen. Valitsimme laajasta ohjelmasta ne workshopit, joiden sisällöt tukivat suunnittelutyötämme valtakunnallisen SOTEVirtuaalikirjaston oy:n perustamiseksi tai joista arvelimme saavamme tukea Virtuaalikirjaston ja sen palvelujen kehittämiseksi. EAHIL itsessään jo loi mahdollisuuden verkostoitumiseen sekä kustantajien tapaamiseen aineistohankintaneuvottelujen aloittamiseksi.

Tiivistahtisesta ohjelmasta huolimatta tavoitteemme onnistuivat todella hyvin. Onnistuimme valitsemaan strategia- ja hankintatyötämme suunnittelussa tukevia ja vahvistavia workshoppeja. Tästä oli innostavaa jatkaa yhtiön perustamiseen. Lisäksi pääsimme tapaamaan ja neuvottelemaan tärkeimpien kustantajien edustajien kanssa. Tämä loi erinomaisen pohjan 15 sairaanhoitopiirin ja sotekuntayhtymän hankintatyölle. Suorien henkilökohtaisten kontaktien luominen sujuvoitti yhteydenpitoa ja lisäsi kustantajien ymmärrystä uudesta kirjastotoimijasta.

Avoin julkaiseminen ja Open access

Laajeneva avoin julkaiseminen ja avoimesti saatavilla olevien aineistojen hyödyntäminen ovat keskeisiä kehittämiskohteita myös Virtuaalikirjastossa.

How To Get the PDF (with or without the help of your library)
Guus van den Brekel, Robin Ottjes

Käytännönläheisessä Workshopissa tutustuttiin monipuolisesti erilaisiin työkaluihin ja tapoihin löytää tieteellisten julkaisujen kokotekstejä. Sekä loppukäyttäjille että kirjastoille on tarjolla välineitä Open Access-aineistojen löytämiseksi. Esimerkiksi selaimeen asennettavat laajentimet

(browser extensions , kuten [Open Access Button](#), Google Scholar Button, Kopernio, Unpaywall, Lazy Scholar) asiakas voi lisätä itse omaan selaimeen. Osa taas voi kirjasto ottaa itse käyttöön tietokantoihin: esim. Get it!-button ja Lean Library. Osa palveluista on ilmaisia, osa ostettavia. Aikataulultaan tiiviissä workshopissa esiteltiin runsaasti työkaluja, joten yksittäisen työkalun toimivuuteen oli niukasti aikaa perehtyä, etenkin kun se tehtiin ryhmänä.

Esittelijät suosittelivat lämpimästi kirjastoille perehtymistä näihin palveluihin sekä niiden tarjoamista ja esittelyä, koska asiakkaat joka tapauksessa löytävät nämä palvelut ja käyttävät niitä. Kirjastojen kannattaa siis pysyä ajan tasalla palvelun tuottamisessa ja tarjoamisessa. Virtuaalikirjasto-palveluun nämä työkalut soveltuvat hyvin, mutta jäimme miettimään, voivatko

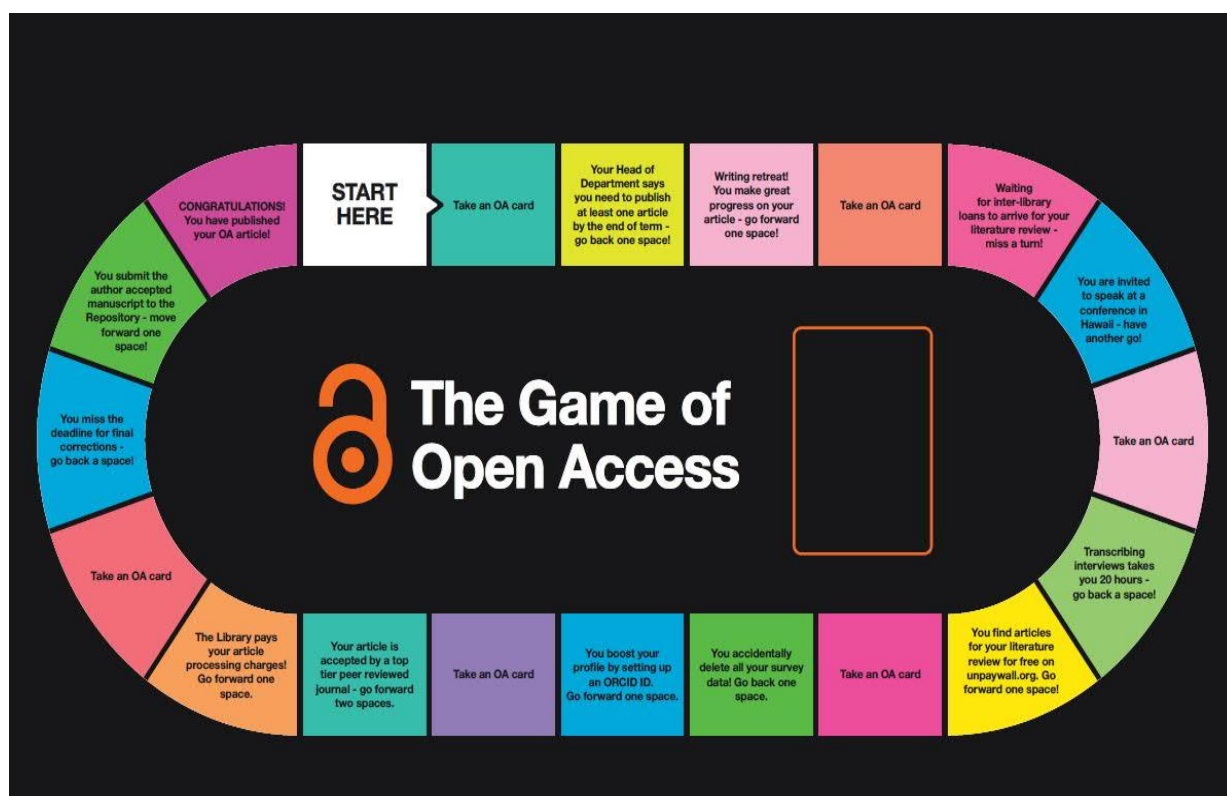
nämä työkalut vinouttaa lähteiden käyttöä tutkimuksessa, varsinkin jos käytettävissä ei ole laajaa kokoelmaa. Myös tutkijan on osattava kriittisesti arvioida tutkimuksen taso.

Open access as an opportunity for health information professionals
Alicia Fátima Gómez Sánchez, Rebeca Isabel Gómez

Tässä aloittelijoille tarkoitetussa workshopissa meitä alustavasti kiinnosti erityisesti, miten OA-julkaiseminen vaikuttaa lisenssineuvotteluihin kustantajien kanssa. Pohdimme tässä yhteydessä, pitäisikö SOTEVirtuaalikirjaston tulevaisuudessa neuvotella OA-julkaisusopimuksia jäsenorganisaatioille.

Monille kirjastoille on ajankohtaista tällä hetkellä avoimen julkaisemisen yleistymisen ja siihen liittyvät vaatimukset. Workshopissa tarkasteltiin uusia tapoja neuvotella kustantajan kanssa lisenssisopimuksista, miten tunnistaa saalistajalehtien toimintatapaa ja miten löytää uusia tapoja löytää ja levittää tutkimustuloksia.

Oman päähuomion workshopissa vei kuitenkin alkuharjoituksessa jäänmurtajana käytetty peli, jossa osallistujat jaettiin pieniin joukkueisiin. Joukkueet pelasivat ja testasivat tietojään Open Accesista, Open Sciencestä, luovista yhteisistä lisensseistä, arkistoista. Peli oli sekä hauska että esitteli oivallisesti ja selkeästi OA:n keskeisiä käsitteitä.

Pelistä lisää <https://www.rri-tools.eu/-/the-game-of-open-access#>

Workshopin vetäjien artikkeli Journal of EAHIL 2019; Vol. 15 (3): 8-11

<http://ojs.eahil.eu/ojs/index.php/JEAHIL/article/view/329/312>

Yhteisöllistä tekemistä - Kirjastonikkarit

Library Carpentry and medical libraries: How to acquire software and data skills as information professionals?

Evamaria Krause, Daniel Bangert, Konrad Förstner

Kirjastonikkarit-työpajassa saatiin tietoa kirjastoalan verkottumisesta ja vieriooppimisesta IT-taitojen kehittämiseksi.

Library Carpentry/ vapaasti käännettynä Kirjastonikkarit (<https://librarycarpentry.org>) on vapaaehtoisuuteen pohjautuva ohjelmisto- ja datanhallintataitojen koulutusyhteisö kirjastoammattilaisille. Yhteisö tarjoaa ammatillista tukea ja koulutusta esimerkiksi niille kirjastoammattilaisille, jotka ovat kiinnostuneita tai joiden toimenkuvaan

kuuluu suuren datan käsittely ja analysointi ja siihen pohjautuva päätöksenteko. Koulutusta voi hyödyntää toistuvien toimintojen automatisointiin, uusien teknisten työkalujen ja käytäntöjen käyttöönottoon, uuden ohjelmistokielen opetteluun jne. Opittujen taitojen tavoite on lisätä automaatiota, tehokkuutta ja toistettavuutta päivittäisessä työssä. Samalla yhteisö tarjoaa keskustelufoorumien jäsenilleen.

Library Carpentry -koulutus tapahtuu kasvokkain työpajoissa ja materiaalit ovat kaikki saatavilla verkossa. Työpajoja johtaa tiimi, jolla ihannetapauksessa on paikallinen yhteyshenkilö eli isäntä, joka neuvottelee opettajien kanssa opetuksen sisällöstä. Työpajassa on vähintään yksi sertifioitu Carpentry-opettaja sekä muita opettajia, jotka pitävät oppitunteja ja ohjaavat käytännön harjoituksia. Lisäksi voi olla apulaisia, jotka avustavat oppijoita käytännön istunnoissa. Työpajat pyritään pitämään varsin pieninä. Työpajoissa käytettävät ohjelmistot perustuvat avoimeen lähdekoodiin. Harjoituksissa käytetyt tiedot liittyvät kirjastoon, esimerkiksi bibliografisiin tietoihin. Työpajassa esiteltiin erilaisia tapoja osallistua Carpentries-yhteisöön, esimerkiksi tulemalla kirjastonikkarin avustajaksi tai ohjaajaksi, osallistumalla jatkuvaan oppituntikehitykseen tai järjestämällä työpaja kotitoimistossa.

Kirjastonikkarointi perustuu The Carpentries – opetusohjelman pedagogiseen lähestymistapaan (ohjelmistonikkarit ja datanikkarit, <https://carpentries.org>) Työpajakeskustelussa korostettiin toimisto-ohjelmien käyttötaidot ylittävien ohjelmisto- ja datataitojen tärkeydestä kirjastotyössä ja mietittiin ryhmässä, miten tätä konseptia voidaan soveltaa tietoammattilaisen kouluttamisessa lääketieteellisissä kirjastoissa. Mitä ohjelmisto- ja datataitoja lääketieteellisissä kirjastoissa tarvitaan ja mitä ongelmia voisimme ratkaista näillä taidoilla? Esiin nousi esimerkiksi tilastoihin, päivityksiin ja tietokantojen kehittämiseen liittyviä tehtäviä.

Vaikka aihe oli kiinnostava, ryhmäkeskustelut olivat pieni pettymys. Keskustelun anti jäi heikoksi, koska ryhmä oli suosionsa vuoksi ylisuuri ja pienessä tilassa liian lähekkäin keskustelevat pienryhmät nostivat melutason niin korkeaksi, että oli lähes mahdoton seurata oman ryhmän keskustelua.

Nikkaroinnista kiinnostuneen kannattaa tutustua työpajassa esiteltyyn datan käsittelyyn tarkoitettuun työkaluun nimeltä OpenRefine <http://openrefine.org/>

Strategiaa ja kehittämistä

Meaningful and Strategic Alignment – A Roadmap for Library Success
M.J. Tooley

Loistava ja innostava työpaja, jossa porauduttiin käytännön tasoilla strategian merkitykseen kirjaston toiminnan tukipylväänä. Meille ajankohtainen workshop, joka antoi konkreettisia ideoita SOTEVirtuaalikirjasto -yhtiön ja Virtuaalikirjasto Hellin vision ja strategian suunnitteluun.

Tässä työpajassa korostettiin sen tärkeyttä, että kirjastojen strategiset suunnitelmat ovat linjassa organisaatiotason vision, strategian ja tehtävien kanssa. Kirjastot kehittävät usein suunnitelmiaan "kirjasto tietää parhaiten" tyhjiössä rakentamatta strategisia suunnitelmiaan käyttäjän tai koko organisaation näkökulmasta. Oletuksemme tärkeimpien sidosryhmiemme tarpeisista perustuvat usein historiaan ja perinteisiin. Lisäksi esitämme yhteisöillemme vääriä kysymyksiä, jota perustuvat omiin näkemyksiimme palvelutarpeesta.

Työpajaan pyydettiin tuomaan nykyiset organisaatiotason strategiset suunnitelmat ja olemassa olevat kirjaston strategiset suunnitelmat. Työpajan aikana tarkasteltiin strategisia suunnitelmia ja työskenneltiin yhdessä pienryhmissä kunkin kirjaston strategioiden kehittämiseksi jakamalla ideoita ja ehdotuksia.

Keskusteluissa keskityttiin keskeisten sidosryhmien tunnistamiseen, kehitettäviin avainkysymyksiin, kysymysten esittämismenetelmien kehittämiseen. Menetelmänä käytettiin SMART-tavoitteiden (Specific, Measurable, Achievable, Relevant or Results-Oriented, Time-bound) laatimista kunkin kysymyksen kohdalla.

Embedding knowledge in the transformation of healthcare: a manifesto
Alison Turner, Suzanne Wilson, Anne Gray

Työpajassa pohdittiin kirjasto- ja tietoammattilaisten roolia tukea tietoon perustuvan strategisen muutoksen toteutumista terveydenhuollossa. Terveydenhuolto- ja sosiaalialan toimijoilla ympäri maailmaa on haaste kehittää tietoon perustuvaan päätöksentekoon tukeutuvaa dynaamisempaa lähestymistapaa terveydenhuollon muutoksissa ja kehittämisessä.

Englannissa on otettu käyttöön käsite kirjastonhoitajien roolista delivering information to the bedside and the boardroom. Kliininen kirjastonhoitaja -malli on laajentanut näyttöön perustuvan tiedon käytön potilaan hoidosta myös muuhun päätöksentekoon.

Mielenkiintoisessa työpajassa keskusteltiin miten saattaa päättäjät ja kirjastohenkilöstö työskentelemään tiiviimmin yhdessä, mahdollisuuksista ja esteistä roolien ja palveluiden laajentamiseksi strategisten päätöksentekijöiden tarpeiden täyttämiseksi. Miten opitaan

terveydenhuollon muutoksen tilanteesta ja päätöksentekijöiden erityistarpeista ja mieltymyksistä? Kaikki tämä vaatii kirjastonhoitajien/informaatikoiden ja tietämysasiantuntijoiden uusia rooleja muokkaamista. Esille tuotiin kirjastoammattilaisen omaa aktiivista roolia oman osaamisensa markkinoinnissa. Tämä vaatii oikeiden avainhenkilöiden löytämistä organisaatiossa ja rohkeutta lähestyä heitä.

